

Fremsat den 25. april 2025 af justitsministeren (Peter Hummelgaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og retsplejeloven

(Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale)

§ 1

I lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 167 af 29. februar 2020, § 2 i lov nr. 415 af 13. marts 2021, lov nr. 2603 af 28. december 2021 og senest ved § 3 i lov nr. 226 af 15. februar 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Politiet kan endvidere inddrage et allerede udstedt pas, når grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvis passet er uretmæssigt udstedt.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

2. I § 2 b, stk. 1, ændres »§ 2, stk. 2.« til: »§ 2, stk. 3.«

3. Efter § 2 c indsættes:

»§ 2 d. Politiet har, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter § 2, stk. 1 eller 2, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage et indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande.

Stk. 2. Indgrebet, som nævnt i stk. 1, kan også foretages overfor de nærmeste til et barn under 18 år, der har fået inddraget sit pas efter § 2, stk. 1, nr. 5 og 6.«

4. I § 4 a, stk. 1, ændres »et gebyr« til: »en afgift«.

5. I § 4 a, stk. 6, ændres »§ 2, stk. 3.« til: »§ 2, stk. 4.«

6. I § 4 b, stk. 1, ændres »25 kr.« til: »32 kr.«

7. § 4 b, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Beløbet i stk. 1 er angivet i 2025-niveau. Beløbet pris- og lønreguleres fra og med 2025 én gang årligt den 1. januar med den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks. Det herefter fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb. Beløbet offentliggøres årligt.«

8. I § 4 c, stk. 1 og 2, ændres »gebyrer« til: »afgifter«.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 5. november 2024 som ændret senest ved § 8 i lov nr. 1687 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 1019 c indsættes som stk. 2-4:

»Stk. 2. Juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder skal efter anmodning fra Politiklagemyndigheden stille tv-overvågningsmateriale til rådighed, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder har ikke pligt til at stille tv-overvågningsmateriale til rådighed, såfremt der derved vil fremkomme oplysninger om forhold, som ville udsætte den juridiske person for straf.

Stk. 4. Overtrædelse af stk. 2 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1. Politiets inddragelse af pas
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.1.3. Den foreslåede ordning
  - 2.2. Ændring af paslovens gebyrbestemmelser
    - 2.2.1. Gældende ret
    - 2.2.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.2.3. Den foreslåede ordning
  - 2.3. Pligt for juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Den Uafhængige Politiklagemyndighed til brug for behandlingen af adfærdsklager
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Justitsministeriets overvejelser
    - 2.3.3. Den foreslåede ordning
3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Dette lovforslag indeholder tre forskellige hovedelementer, der vil medføre ændringer af pasloven og retsplejeloven.

For det første vil der med lovforslaget skabes en større klarhed over de retlige rammer for politiets opgaver i forhold til at inddrage danske pas. Lovforslaget indeholder således forslag, der skal understøtte politiets adgang til fysisk at inddrage pas f.eks. i sager, hvor en person har fået frakendt, frataget, fortabt eller har løst sig fra sin indfødsret, eller tilfælde hvor et pas er uretmæssigt udstedt f.eks. fordi udstedelsen er ugyldig. Derudover foreslås det, at politiet får mulighed for at foretage visse indgreb uden retskendelse

med henblik på at håndhæve en afgørelse om, at et pas er inddraget.

Derudover vil der med lovforslaget blive foretaget en mindre ændring i paslovens gebyrregler, således at gebyret for optagelse af digitalt fingeraftryk i forbindelse med udstedelse af pas, som pris- og lønreguleres årligt, fremover vil blive offentliggjort på www.borger.dk i stedet for ved bekendtgørelse. Det foreslås derudover, at ordet gebyr ændres til afgift overalt i pasloven, hvilket er en ændring af sproglig karakter, der har til formål at præcisere, at betalingen for udstedelse af pas og optagelse af digitalt fingeraftryk har karakter af en afgift.

Når Den Uafhængige Politiklagemyndighed behandler adfærdsklagesager, er der i dag ikke en pligt for f.eks. virksomheder til at udlevere tv-overvågningsmateriale, hvis Den Uafhængige Politiklagemyndighed anmoder om det. Tv-overvågningsmateriale kan være med til at belyse hændelsesforløbet i en adfærdsklagesag, og en styrket sagsbehandling vil kunne være til gavn for alle involverede i en adfærdsklagesag. Derfor foreslås det for det tredje, at Den Uafhængige Politiklagemyndighed i forbindelse med behandlingen af adfærdsklager skal kunne kræve at få udleveret tv-overvågningsmateriale fra juridiske personer til brug for sagsbehandlingen.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Politiets inddragelse af pas

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Udstedelse og inddragelse af pas til danske statsborgere

Udstedelse og inddragelse af pas til danske statsborgere er reguleret i lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017 med senere ændringer (herefter pasloven). Det følger af paslovens § 1, stk. 2, 1. pkt., at justitsministeren fastsætter de nærmere regler for udstedelse af pas til danske statsborgere, der opholder sig her i landet. Bekendtgørelse nr. 2693 af 28. december 2021 om pas m.v. med senere ændringer (herefter pasbekendtgørelsen) er udstedt i medfør heraf.

Efter pasbekendtgørelsens § 2 skal danske statsborgere ved udrejse fra og ankomst til landet som udgangspunkt være i besiddelse af pas. Danske statsborgere kan dog udrejse til og indrejse fra Finland, Island, Norge og Sverige uden at være i besiddelse af pas eller anden rejselegitimation, jf. pasbekendtgørelsens § 1. Overtrædelse af pasbekendtgørelsens § 2 kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. pasbekendtgørelsens § 32, stk. 1.

Det følger af § 3, stk. 1, i pasbekendtgørelsen, at kommunalbestyrelserne udsteder pas til danske statsborgere, som opholder sig her i landet, og forlænger gyldigheden for pas.

Efter paslovens § 2, stk. 1, kan politiet i en række tilfælde nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas.

Efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 1, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er rejst sigtelse mod den pågældende for et strafbart forhold, som kan antages at medføre frihedsstraf, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at han vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet.

Efter § 2, stk. 1, nr. 2, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når den pågældende er idømt frihedsstraf, som ikke er

afsonet, eller er pålagt bødestraf eller konfiskation, som ikke er erlagt, eller for hvilken sikkerhed ikke foreligger, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at han vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet.

Efter § 2, stk. 1, nr. 3, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når den pågældendes udrejse ville stride imod bestemmelser i lovgivningen, der har til formål at sikre en persons tilstedeværelse her i landet, indtil han har opfyldt ham påhvillende forpligtelser over for det offentlige eller over for private.

Efter § 2, stk. 1, nr. 4, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden.

Efter § 2, stk. 1, nr. 5, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at den pågældende barn ellers vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare.

Efter § 2, stk. 1, nr. 6, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at den pågældende barn ellers vil blive sendt til udlandet for at indgå ægteskab eller for at indgå i en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller i et andet ægteskabslignende forhold.

Efter § 2, stk. 1, nr. 7, kan politiet nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når den pågældende er straffet for forfalskning af pas, anvendelse af falsk pas, anvendelse af en andens pas, at have fået udstedt et pas på baggrund af falske oplysninger eller med et foto af en anden person end den pågældende selv eller salg eller anden retsstridig overdragelse af pas til tredjemand og der på grund af sagens beskaffenhed eller den pågældendes forhold er grund til at antage, at den pågældende vil begå en ny forbrydelse med pas.

Det fremgår desuden af § 2 c, stk. 1, i pasloven, at politiet skal nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, hvis den pågældende er idømt et udrejseforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5 (om idømmelse af udrejseforbud for personer, der er dømt for visse former for seksualforbrydelser).

Politiet kan under særlige omstændigheder udstede provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter § 2, stk. 1, nr. 4-7, jf. § 2, stk. 3. Dette gælder også for personer, der er meddelt tilladelse efter straffelovens § 236, stk. 2, 3. pkt., jf. § 2 c, stk. 2 (om politiets tilladelse til, at en person, der er dømt for visse former for seksualforbrydelser, og som er idømt et udrejseforbud efter straffelovens § 236, stk. 1, nr. 5, kan foretage en specifik rejse).

Politiets afgørelser efter paslovens § 2, stk. 1 og 3, kan påklages til Rigspolitiet, jf. § 29, stk. 1, i pasbekendtgørelsen. Rigspolitiets afgørelser efter § 29, stk. 1, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. stk. 2. Politiets afgørelse efter paslovens § 2 c, stk. 1, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Det følger af paslovens § 2, stk. 4, at spørgsmålet om ophævelse af politiets afgørelser efter lovens § 2, stk. 1, kan kræves forelagt retten af den, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget. Politiet skal i så fald uden unødigt ophold indbringe begæringen for retten, der ved kendelse snarest muligt afgør, om politiets bestemmelser skal opretholdes eller ophæves. Opholder vedkommende sig i udlandet, skal politiet, inden passet inddrages, søge rettens godkendelse af den trufne bestemmelse. Det fremgår af Rigsdagstidende 1951-52, tillæg A, spalte 5273 f., at lovgiver har været opmærksom på de betænkeligheder, der kan være ved i alle de ovennævnte tilfælde at overlade til politiet at afgøre, om der er grundlag for at nægte at udstede pas eller inddrage et allerede udstedt pas. Derfor indeholder pasloven i § 2, stk. 4, (tidligere § 2, stk. 2) en bestemmelse, hvorefter spørgsmålet om ophævelsen af en af politiet i medfør af stk. 1 truffet bestemmelse om at nægte at udstede pas eller inddrage pas skal kunne kræves forelagt for domstolene.

Det følger af § 30 i pasbekendtgørelsen, at politiet skriftligt gør den pågældende bekendt med pasnægtelsen eller pasinddragelsen samt med retten til at få afgørelsen indbragt for domstolene, hvis politiet efter paslovens § 2, stk. 1, har nægtet udstedelse af pas til en dansk statsborger eller har inddraget et allerede udstedt pas.

2.1.1.2. Frakendelse mv. af dansk indfødsret (dansk statsborgerskab)

Erhvervelse, frakendelse, fortabelse og fratagelse af dansk indfødsret samt løsning fra dansk statsborgerskab følger af reglerne i lov om dansk indfødsret (herefter indfødsretsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1656 af 23. december 2022 med senere ændringer.

Det fremgår af indfødsretslovens § 8, stk. 1, at den, som er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller har opholdt sig her under forhold, som tyder på samhørighed med Danmark, taber sin danske indfødsret ved det fyldte 22. år, medmindre den pågældende derved bliver statsløs. Udlændinge- og integrationsministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan dog efter ansøgning indgivet inden dette tidspunkt tillade, at indfødsretten bevares.

Taber nogen sin indfødsret efter stk. 1, kan også vedkommendes barn tabe indfødsretten, hvis barnet har erhvervet indfødsretten gennem vedkommende, medmindre barnet derved bliver statsløs, jf. indfødsretslovens § 8, stk. 2.

Det fremgår af indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, at den, som i forbindelse med sin erhvervelse af dansk indfødsret har udvist svigagtigt forhold, herunder ved forsætligt at afgive

urigtige eller vildledende oplysninger eller fortie relevante oplysninger, ved dom skal frakendes indfødsretten, hvis det udviste forhold har været bestemmende for erhvervelsen, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Frakendes nogen sin indfødsret efter stk. 1, skal vedkommendes barn ved dom frakendes indfødsretten, hvis barnet har erhvervet indfødsretten gennem vedkommende, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, og medmindre barnet derved bliver statsløs, jf. indfødsretslovens § 8 A, stk. 2.

Det fremgår af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, at den, som dømmes for en strafbar handling, og som derved har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, ved dom skal frakendes sin danske indfødsret, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af indfødsretslovens § 8 B, stk. 3, at den, som har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser, af udlændinge- og integrationsministeren kan fratages sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Det fremgår af indfødsretslovens § 9, at udlændinge- og integrationsministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan løse den, som er eller ønsker at blive fremmed statsborger, fra dennes statsborgerlige forhold til Danmark. Løsningen sker i det sidste tilfælde på betingelse af, at ansøgeren inden en vis frist bliver statsborger i et andet land.

Derudover kan der forekomme sager, hvor der er udstedt dansk pas til en person, som ikke er dansk statsborger.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en person har været optaget på en lov om indfødsrets meddelelse med krav om deltagelse i en kommunal grundlovsceremoni, men hvor det efterfølgende konstateres, at den pågældende ikke på tidspunktet for sin deltagelse i ceremonien opfyldte betingelserne for at blive dansk statsborger (nullitet).

Det kan også være tilfældet, hvis en person, der ikke er dansk statsborger, alligevel har fået udstedt et pas, herunder fordi den pågældende har været fejlagtigt registreret som dansk statsborger i Det Centrale Personregister (CPR).

2.1.1.3. Effektivisering af afgørelse om nægtelse af udstedelse af pas og inddragelse af allerede udstedt pas

Som nævnt ovenfor under pkt. 2.1.1.1 kan politiet efter paslovens § 2, stk. 1, i en række tilfælde nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas.

Hvis politiet efter bestemmelsen nægter at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrager et allerede udstedt pas, tager politiet visse skridt for at sørge for, at et allerede udstedt pas ikke længere kan bruges, eller at der ikke udstedes et nyt pas. Det fremgår af bemærkningerne til ændringen af

pasloven i 2015, jf. Folketingstidende 2014-15 (1. samling) tillæg A, L 99 som fremsat, side 15, at i tilfælde, hvor politiet træffer afgørelse om at nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller at inddrage et allerede udstedt pas, opdaterer politiet oplysninger herom i De Centrale Systemer, som også vil fremgå af Det Centrale Pasregister. Herved sikres, at de pasudstedende myndigheder, dvs. kommunerne, politiet og udenrigstjenesten, bliver opmærksomme på afgørelsen og undlader at udstede et (nyt) pas, hvis den pågældende indgiver en ansøgning om udstedelse af pas under afgørelsens virkningsperiode.

Politiet opdaterer tillige oplysninger om afgørelsen om pasinddragelse i øvrige relevante databaser, herunder SIS II og Interpols database for stjålne, ulovligt handlede, mistede eller ugyldiggjorte rejsedokumenter. Herved sikres, at grænsemyndighederne i såvel Danmark som andre lande har mulighed for at standse den pågældende i forbindelse med en eventuel kontrol, der foretages ved ind- og udrejsekontrol.

De samme skridt i forhold til spærring af passet foretages i de sager, hvor indfødsretten er blevet frataget eller frakendt efter reglerne i indfødsretsloven, når politiet modtager underretning herom fra de relevante myndigheder.

Politiet kan desuden fysisk inddrage passet, hvis politiet efter paslovens § 2, stk. 1, har truffet afgørelse om at inddrage et allerede udstedt pas. Det fremgår f.eks. af bemærkningerne til paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, at politiet selvsagt også kan inddrage det fysiske pas, hvis der er truffet afgørelse herom, jf. Folketingstidende 2014-15 (1. samling) tillæg A, L 99 som fremsat, side 15.

Det fremgår desuden af bemærkningerne til paslovens § 2, stk. 1, nr. 7, at det alene er politiet, der kan inddrage den pågældendes pas, og at politiet skal forestå opbevaringen af passet i den periode, hvor passet er inddraget, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 52, side 12.

Det er i forlængelse heraf Justitsministeriets vurdering, at politiet – også i de situationer, hvor indfødsretten ikke længere består, eller hvor passet er uretmæssigt udstedt – vil kunne inddrage passet på samme måde som i de situationer, der er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 4 og nr. 7. Hvis grundlaget for udstedelsen af passet ikke længere består, vil den pågældende heller ikke have ret til at være i besiddelse af passet.

Pasloven indeholder ikke regler, der nærmere regulerer politiets rammer for at håndhæve en fysisk inddragelse af et pas.

Hvis et pas bliver brugt til en strafbar handling, vil retsplejelovens regler om straffeprocessuelle tvangsindgreb, herunder beslaglæggelse, efter omstændighederne kunne finde anvendelse.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er Justitsministeriets opfattelse, at politiet allerede i dag fysisk kan inddrage et udstedt pas, når politiet efter

paslovens § 2, stk. 1, træffer afgørelse om inddragelse af et allerede udstedt pas. Endvidere vil politiet allerede i dag kunne håndhæve regler om pasinddragelse i tilfælde, hvor grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvis passet er uretmæssigt udstedt, f.eks. ved at registrere inddragelsen i relevante databaser.

Rigspolitiet har imidlertid oplyst, at det efter Rigspolitiets opfattelse vil være hensigtsmæssigt med større klarhed over de retlige rammer i forbindelse med politiets opgaver i forhold til at inddrage pas, både når politiet træffer afgørelse efter paslovens § 2, stk. 1, samt i de tilfælde, hvor grundlaget for passets udstedelse ikke længere er til stede, jf. lovforslagets pkt. 2.1.1.1, eller passet er uretmæssigt udstedt, jf. lovforslagets pkt. 2.1.1.2.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der både bør indføres en udtrykkelig hjemmel for politiet til at inddrage pas i de tilfælde, hvor grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvor passet er uretmæssigt udstedt. Justitsministeriet finder derudover, at der bør fastsættes klare rammer for politiets muligheder for at foretage visse indgreb for at håndhæve politiets afgørelser om inddragelse efter paslovens § 2 stk. 1, og afgørelser, hvorefter grundlaget for udstedelse af passet er bortfaldet, eller hvor passet har været uretmæssigt udstedt efter paslovens § 2, stk. 2.

Personer, der ikke længere er danske statsborgere, har ikke ret til at besidde et dansk pas. Selvom at passet i relevante databaser mv. er registreret som inddraget, og således ikke kan bruges, kan der også efter omstændighederne være behov for at inddrage passet fysisk. F.eks. vil udviste kriminelle, der har mistet deres danske indfødsret, med et dansk pas kunne skabe en vildfarelse hos andre om, at de fortsat er danske statsborgere.

Justitsministeriet og Rigspolitiet vurderer i den forbindelse, at en adgang til at foretage visse indgreb som f.eks. visitation eller husundersøgelse, når det af politiet vurderes at være nødvendigt, vil være et effektivt middel til at håndhæve en afgørelse om inddragelse af et pas.

I forhold til sager, hvor et barn under 18 år har fået inddraget sit pas efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5 og 6, må det antages, at barnets pas ofte vil blive opbevaret af de nærmeste til barnet og ikke barnet selv. For at politiet kan håndhæve den afgørelse, der er truffet efter § 2, stk. 1, nr. 5 og 6, vil det på den baggrund være nødvendigt også at kunne foretage indgrebet over for de nærmeste til barnet.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Der lægges med lovforslagets § 1, nr. 1, op til at indføre en bestemmelse i pasloven, hvorefter politiet kan inddrage et allerede udstedt pas, når grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvis passet er uretmæssigt udstedt.

Den foreslåede ordning vil indebære, at politiets beføjelser til at inddrage pas, når grundlaget for udstedelsen ikke læn-

gere består, eller hvor passet er uretmæssigt udstedt, udtrykkeligt vil fremgå af loven. Adgangen til at inddrage et pas ved at spærre passet og eventuelt fysisk inddrage dette vil således omfatte de tilfælde, hvor en person har fået frakendt dansk indfødsret ved dom, administrativt har fået frataget dansk indfødsret eller har fortabt sin indfødsret i medfør af reglerne i indfødsretsloven. Derudover vil politiet også fysisk kunne inddrage og spærre et pas, hvis en person har løst sig fra sit danske statsborgerskab. Endvidere vil politiet få mulighed for fysisk at inddrage og spærre pas, der er uretmæssigt udstedt, f.eks. hvis en person har fået udstedt et pas uden, at betingelserne herfor er opfyldt, hvorefter udstedelsen af passet er ugyldigt (nullitet).

Den fysiske inddragelse af og spærring af pas efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 1, udgør ikke en selvstændig forvaltningsretlig afgørelse og vil derfor ikke være omfattet af forvaltningslovens regler herom. Politiets adgang til at inddrage pas efter den foreslåede bestemmelse vil være et accessorium til f.eks. en dom om frakendelse af indfødsret eller en afgørelse om fratagelse eller fortabelse af indfødsret.

Derudover lægges der med forslaget til paslovens § 2 d, stk. 1, i lovforslagets § 1, nr. 4, op til at indføre hjemmel til, at politiet, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter paslovens § 2, stk. 1 eller 2, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage et indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande.

Endvidere lægges der op til i paslovens § 2 d, stk. 2, i lovforslagets § 1, nr. 3, at politiet også vil kunne foretage indgreb som foreslået i § 2 d, stk. 1, overfor de nærmeste til et barn under 18 år, der har fået inddraget sit pas efter § 2, stk. 1, nr. 5 og 6.

Der er tale om et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, hvorfor reglerne om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindgreb og forholdet til strafferetsplejen i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, jf. lovekendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019 (herefter retssikkerhedsloven), finder anvendelse.

Når politiet foretager en husundersøgelse, det vil sige undersøgelse af private lokaliteter, som anvendes til beboelse, efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, skal reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 2 og 3 iagttages, jf. lovens § 1, stk. 1, nr. 1. Retssikkerhedslovens kapitel 3 finder ligeledes anvendelse ved tvangsindgreb, som foretages af den offentlige forvaltning uden for strafferetsplejen, og som består i undersøgelse af andre lokaliteter, undersøgelse eller beslaglæggelse af andre genstande, brud på meddelelshemmeligheden eller eftersyn eller anden un-

dersøgelse af personer, jf. retssikkerhedslovens § 1, stk. 2, nr. 1-4.

Retssikkerhedslovens regler indebærer bl.a., at husundersøgelse kun anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Det kan eksempelvis overvejes af politiet, om det i den konkrete situation vil være formålstjenstligt skriftligt at påminde personen om pligten til at aflevere passet, før der iværksættes en husundersøgelse. Det vil også kunne indgå i politiets overvejelser, om en sådan påmindelse er foretaget af anden myndighed, f.eks. i forbindelse med en orientering om, at et udstedt pas er en nullitet.

Retssikkerhedslovens regler medfører ligeledes, at såfremt politiet med rimelig grund mistænker en person for at have begået en strafbar lovovertrædelse, kan tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, alene gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1.

Efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, skal indgrebet skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter § 2, stk. 1 eller 2, og politiet skal have grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage indgreb. Betingelsen om, at det skal skønnes nødvendigt, vil i almindelighed være opfyldt, hvis den pågældende, der har fået inddraget et pas efter § 2, stk. 1 eller 2, er blevet bedt af myndighederne om at aflevere passet, men ikke har imødekommet denne anmodning. I de tilfælde, hvor pasindehaveren har anmodet myndighederne om fristudsættelse for aflevering af passet, eller hvor det ikke har været muligt for myndighederne at sende en anmodning om aflevering af passet, vil betingelsen som udgangspunkt ikke være opfyldt. Det er ikke en forudsætning, at myndighederne har fået bekræftelse fra pasindehaveren på, at pasindehaveren har modtaget anmodningen fra myndighederne. Der kan også være tilfælde, hvor årsagen til, at der er truffet afgørelse om at inddrage passet, nødvendiggør at passet inddrages fysisk ved tvangsindgreb uden forudgående besked om at passet skal indleveres, f.eks. ved håndhævelse af en afgørelse efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 4. Det vil f.eks. også kunne skønnes nødvendigt i tilfældet, hvor politiet vurderer, at barnets familie ikke vil aflevere passet frivilligt.

Hvorvidt politiet har grund til at antage, at passet befinder sig der, hvor de vil foretage indgreb, beror på en konkret vurdering. Det vil i almindelighed være opfyldt, hvis der er tale om den pågældendes bolig, herunder leje- eller ejerbolig, eller der er tale om lokaler, som den pågældende enten ejer, lejer eller har fast adgang til.

Politiet vil ligeledes konkret skulle vurdere, om der skal ske underretning af den person, som indgrebet rettes mod, jf. § 5 i retssikkerhedsloven.

Klager over politiets dispositioner efter de foreslåede be-

stemmelser, herunder klager over politipersonales adfærd, følger de almindelige regler herfor.

2.2. Ændring af paslovens gebyrbestemmelser

2.2.1. Gældende ret

Det følger af paslovens § 4 a, stk. 1, at der betales et gebyr for udstedelse af pas, jf. stk. 2-6.

Gebyrerne i § 4 a, stk. 2-5, blev senest ændret ved lov nr. 124 af 30. januar 2021 om gennemførelse af dele af aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023. Af bemærkningerne til ændringen af gebyrerne i § 4 a fremgår det, at der skulle ske en pris- og lønregulering af gebyrsatserne for udstedelse af pas, og at reguleringen af gebyret bidrager til finansieringen af aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 132 som fremsat, side 1 og 11.

Der betales derudover et gebyr for optagelse af digitalt fingeraftryk i forbindelse med udstedelse af pas, jf. § 4 b. Det følger af § 4 b, stk. 1, at for optagelse af digitalt fingeraftryk i forbindelse med udstedelse af pas betales 25 kr. Det følger derudover af stk. 2, at gebyret efter stk. 1 pris- og lønreguleres en gang årligt den 1. januar med den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks. Det herefter fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb. Justitsministeren bekendtgør hvert år, hvilken regulering der skal finde sted.

Paslovens § 4 b blev indsat ved lov nr. 613 af 14. juni 2011 om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og udlændingeloven (Fingeraftryk i pas m.v.). Ændringsloven trådte i kraft 1. juli 2011, og gebyret blev dermed pris- og lønreguleret for første gang ved bekendtgørelse nr. 1173 af 12. december 2011. Beløbet er senest reguleret ved bekendtgørelse nr. 1617 af 18. december 2024, hvor beløbet blev fastsat til at udgøre 32 kr.

Det følger af bemærkningerne til paslovens § 4 b, at gebyret i paslovens § 4 b svarer til de gennemsnitlige meromkostninger, som er forbundet med indførelsen af det nye pasudstedelsessystem, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 202 som fremsat, side 4. Gebyret vil blive betalt for optagelse eller forsøg på optagelse af fingeraftryk i pas. I situationer, hvor det viser sig, at der ikke kan optages et brugbart fingeraftryk, vil gebyret således også skulle betales.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Det beløb, der skal betales for udstedelse af pas, jf. paslovens § 4 a, stk. 2-6, blev pris- og lønreguleret som led i finansieringen af aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 i lov nr. 124 af 30. januar 2021. Betalingen for udstedelse af pas har således karakter af en afgift.

Betalingen for at optage et digitalt fingeraftryk efter paslovens § 4 b har ligeledes karakter af en afgift.

Det følger af paslovens § 4 b, stk. 2, 3. pkt., at det aktuelle gebyr skal bekendtgøres hvert år af justitsministeren, og fordi bestemmelsen i dag er gældende for både Danmark, Færøerne og Grønland indebærer det, at der årligt skal udstedes tre forskellige bekendtgørelser.

I lyset af, at størstedelen af borgere i dag opsøger informationer om eksempelvis gebyrer på myndigheders hjemmesider, finder Justitsministeriet det ikke nødvendigt at opretholde et krav om, at beløbet efter pris- og lønregulering skal bekendtgøres af justitsministeren.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås på den baggrund at ændre betegnelsen ”gebyr” til ”afgift” overalt i pasloven. Der er tale om ændring af sproglig karakter, som har til formål at ensrette sprogbrugen i loven, og som således ikke vil have indholdsmæssig betydning. Den foreslåede ændring har således alene til formål at præcisere, at betalingen for udstedelse af pas og optagelse af digitalt fingeraftryk har karakter af en afgift. Der er tale om en afgift, idet størrelsen på afgiften ikke er beregnet individuelt ud fra de faktiske omkostninger forbundet med udstedelse af passet.

Det foreslås i stedet, at beløbet offentliggøres ved at blive offentliggjort og opdateret årligt på www.borger.dk.

Det foreslås derudover, at det angivne beløb i paslovens § 4 b opdateres til 2025-niveau, således at beløbet fastsættes til 32 kr.

2.3. Pligt for juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Den Uafhængige Politiklagemyndighed til brug for behandlingen af adfærdsklagesager

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. Den Uafhængige Politiklagemyndigheds behandling af adfærdsklagesager

Politiklagemyndighedens behandling af klager over personale i politiet og anklagemyndigheden er reguleret i retsplejelovens kap. 93 b.

Det følger af retsplejelovens § 1019 c, at Politiklagemyndigheden undersøger en adfærdsklage og sørger for, at alt relevant materiale tilvejebringes. Politiet og anklagemyndigheden stiller det materiale og de oplysninger til rådighed, som Politiklagemyndigheden anmoder om. Politiklagemyndigheden kan indhente oplysninger fra klageren, indklagede og andre.

Det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 1019 c, at Politiklagemyndigheden skriftligt eller telefonisk kan

indhente oplysninger fra klageren, en indklaget politimand og andre, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 88 som fremsat, side 48. Klageren, indklagede og andre (f.eks. personer, der har overværet episoden) kan endvidere anmodes om at afgive forklaring til brug for sagen.

Retsplejelovens § 1019 c blev ændret ved lov nr. 1172 af 8. juni 2021, hvor det blev tilføjet, at anklagemyndigheden, på tilsvarende vis som politiet, skal stille det materiale og de oplysninger til rådighed, som Politiklagemyndigheden anmoder om. Det forudsættes i bemærkningerne til bestemmelsen, at den centrale anklagemyndighed, på tilsvarende vis som politiet, vil bidrage til sagens oplysning f.eks. ved at besvare forespørgsler fra Politiklagemyndigheden om aspekter i sagen, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 222 som fremsat, side 47.

Juridiske personer har ikke i dag pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Politiklagemyndigheden som led i behandlingen af adfærdsklagesager.

Politiklagemyndighedens behandling af straffesager mod personale i politiet og anklagemyndigheden er reguleret i retsplejelovens kap. 93 c.

Det følger af retsplejelovens § 1020, at anmeldelser om strafbare forhold begået i tjenesten af politipersonale eller af andet personale i politiet og anklagemyndigheden, som varetager politimæssige opgaver eller opgaver, der relaterer sig til retshåndhævelse og strafforfølgning, indgives til Den Uafhængige Politiklagemyndighed. Indgives anmeldelsen til politiet eller anklagemyndigheden, videresendes den straks til Politiklagemyndigheden. Derudover følger det af retsplejelovens § 1020 a, at Politiklagemyndigheden efter anmeldelse eller af egen drift iværksætter efterforskning, når der er rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

Det fremgår af retsplejelovens § 1020 c, stk. 1, at ved handlinger af de sager, der er nævnt i §§ 1020 og 1020 a, udøver Politiklagemyndigheden under efterforskningen de beføjelser, der ellers tilkommer politiet. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at Politiklagemyndigheden kan foretage straffeprocessuelle tvangsindgreb, som normalt er omfattet af politiets kompetence, og fremsætte begæring til retten om de indgreb, som kræver retskendelse (f.eks. telefonaflytning og ransagning), jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 88 som fremsat, side 54.

Retsplejelovens andet afsnit om efterforskning, tvangsindgreb m.v. indeholder regler om edition i kapitel 74. Det følger af retsplejelovens § 804, stk. 1, at der som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, kan meddeles en person, der ikke er mistænkt, pålæg om at forevise eller udlevere genstande (edition), hvis der er grund til at antage, at en genstand, som den pågældende har rådighed over, kan tjene som bevis.

Det fremgår derudover af retsplejelovens § 804, stk. 4, at der ikke kan meddeles pålæg om edition, såfremt der derved

vil fremkomme oplysning om forhold, som den pågældende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. §§ 169-172. Der henvises i den forbindelse til reglerne om vidneudelukkelses- eller vidnefritagelsesgrunde i retsplejeloven. Der kan eksempelvis nævnes, at det fremgår af retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1, at pligt til at afgive forklaring ikke foreligger, såfremt forklaringen antages at ville udsætte vidnet selv for straf eller tab af velfærd.

2.3.1.2. Juridiske personers og enkeltmandsvirksomheders adgang til at foretage tv-overvågning.

Efter § 1, stk. 1, i lov om tv-overvågning, jf. lovbekendtgørelse nr. 182 af 24. februar 2023 med senere ændringer (herefter tv-overvågningsloven), må private ikke foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

Forbuddet mod privates tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel, gælder både for private enkeltpersoner og for private juridiske personer, herunder private virksomheder og foreninger, jf. Folketingstidende 2009-10, tillæg A, L 185 som fremsat, side 2.

Tv-overvågningsloven indeholder i § 2 en række undtagelser til forbuddet i tv-overvågningslovens § 1, stk. 1. Tv-overvågningslovens § 2 a-2 d indeholder bestemmelser om offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning.

Det følger af tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 1, at billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggendeøjemed, kun må videregives, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke, videregivelsen følger af lov, eller videregivelsen sker til politiet i kriminalitetsopklarendeøjemed. Det følger endvidere af stk. 4, at sådanne optagelser som udgangspunkt skal slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget, medmindre optagelserne kan opbevares i et længere tidsrum i medfør af tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 5.

Det følger af tv-overvågningslovens § 4 d, stk. 1, at en kommune kun må behandle billedoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning omfattet af §§ 2 a eller 2 c, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til behandlingen, eller behandlingen sker med henblik på at fremme trygheden for personer, som færdes i det tv-overvågede område. Det følger af § 4 d, stk. 2, at optagelser som nævnt i stk. 1 må videregives i de tilfælde, der er nævnt i § 4 c, stk. 1. Det følger endelig af § 4 d, stk. 3, at optagelser som nævnt i stk. 1 skal slettes, senest 30 dage efter at optagelserne er foretaget.

Datatilsynet fører tilsyn med enhver behandling af personoplysninger omfattet af §§ 4 c og 4 d.

Overtrædelse af visse af tv-overvågningslovens bestemmel-

ser straffes med bøde og i nogle tilfælde fængsel indtil 6 måneder, jf. § 5 i tv-overvågningsloven. Juridiske personers overtrædelse af visse af tv-overvågningslovens bestemmelser straffes med bøde, jf. § 5 i tv-overvågningsloven.

2.3.2. Justitsministeriets overvejelser

Efter gældende ret er det alene politiet og anklagemyndigheden, som har pligt til at stille det materiale og de oplysninger til rådighed, som Politiklagemyndigheden anmoder om i forbindelse med behandlingen af adfærdsklagesager.

Politiklagemyndigheden har mulighed for at indhente oplysninger i adfærdsklagesager fra klager, indklagede og andre, men denne mulighed indebærer ingen pligt for de pågældende til at udlevere de oplysninger, som Politiklagemyndigheden anmoder om. Når Politiklagemyndigheden behandler straffesager mod personale i politiet og anklagemyndigheden, vil bl.a. reglerne om edition i retsplejeloven finde anvendelse, og i sådanne tilfælde kan materiale og oplysninger kræves udleveret i medfør af bestemmelserne herom.

Politiklagemyndigheden har oplyst, at det vil være med til at styrke behandlingen af adfærdsklagesager, hvis der indføres en hjemmel, således at juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder har pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Politiklagemyndigheden.

Politiklagemyndigheden vurderer, at tv-overvågningsmateriale efter en konkret vurdering kan anses for et objektivt bevis, der afhængigt af videooptagelsens længde og kvalitet kan være med til at belyse hændelsesforløbet i en sag på en anden måde end f.eks. forklaringer fra sagens parter.

Justitsministeriet er enig i Politiklagemyndighedens vurdering, herunder at tv-overvågningsmateriale kan være med til at belyse hændelsesforløbet i en sag. En styrket mulighed for at kunne belyse hændelsesforløbet i adfærdsklagesager vil efter Justitsministeriets opfattelse være til gavn for alle involverede i en adfærdsklagesag, herunder både borgeren og den indklagede politibetjent.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås på den baggrund i retsplejelovens § 1019 c, stk. 2, at indføre en pligt for juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder til at stille tv-overvågningsmateriale til rådighed for Politiklagemyndigheden ved behandling af adfærdsklager.

Efter den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 1019 c, stk. 3, vil en juridisk person og en enkeltmandsvirksomhed ikke have pligt til at stille tv-overvågningsmateriale til rådighed, såfremt der derved vil fremkomme oplysninger om forhold, som ville udsætte den juridiske person eller indehaveren af enkeltmandsvirksomheden for straf, jf. i øvrigt retssikkerhedslovens § 10. Det er Justitsministeriets vurdering, at der ligesom i reglerne om edition efter retsplejelovens §

804, stk. 4, bør gælde et forbud mod selvinkriminering i den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås endvidere i retsplejelovens § 1019 c, stk. 4, at manglende efterkommelse af den foreslåede pligt skal kunne straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det vil medføre, at der er en klar konsekvens for juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder, der undlader at efterkomme Politiklagemyndighedens anmodning.

3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

I medfør af den foreslåede bestemmelse i § 2 vil juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder blive pålagt at videregive tv-overvågningsmateriale til Den Uafhængige Politiklagemyndighed, når Den Uafhængige Politiklagemyndighed anmoder om det.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse kunne videregives ikke-følsomme personoplysninger og efter omstændighederne følsomme personoplysninger og oplysninger om straffbare forhold afhængig af, hvad der fremgår på videoen.

Juridiske personer omfatter både private og offentlige myndigheder.

Det er vurderingen, at behandlingen af ikke-følsomme personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse kan ske i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c, jf. stk. 2 og 3, idet behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtigelse, som følger af den foreslåede bestemmelse i § 2.

Det er endvidere vurderingen, at en eventuel behandling af følsomme personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse kan ske i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, jf. artikel 6, stk. 1, litra c. Det er vurderingen, at den foreslåede bestemmelse vil leve op til kravene i forordningens artikel 9, stk. 2, litra g, idet behandlingen er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af national ret, da det er reguleret i retsplejeloven, at Politiklagemyndigheden skal behandle adfærdsklagesager. Det vurderes, at behandlingen af personoplysninger står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser oplysninger står i rimeligt forhold hertil. Der lægges i den forbindelse vægt på, at behandling af følsomme personoplysninger vil være til brug for sagsbehandlingen af en konkret adfærdsklagesag hos Politiklagemyndigheden, og Politiklagemyndigheden konkret vil vurdere behov for at inddrage tv-overvågningen i deres sagsbehandling.

Det er endelig vurderingen, at behandlingen af personoplysninger om straffbare forhold kan ske inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 10. For så vidt angår

private er det vurderingen, at den foreslåede bestemmelse giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder. Der lægges i den forbindelse vægt på samme momenter som ovenfor. For så vidt angår offentlige myndigheder er vurderingen, at den foreslåede bestemmelse kan rummes inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 10, 1. pkt., jf. artikel 6, stk. 1, litra c.

I de tilfælde, hvor en videregivelse af oplysninger vil være omfattet af retshåndhævelsesloven, vurderes videregivelsen at være i overensstemmelse med denne lovs §§ 9 og 10, idet Politiklagemyndigheden vil behandle personoplysninger, når det er nødvendigt for at efterforske strafbare handlinger i forbindelse med en straffesag, samt behandle følsomme personoplysninger når det er strengt nødvendigt og sker af hensyn til at efterforske strafbare handlinger.

Justitsministeriet skal afslutningsvis bemærke, at det forudsættes, at de øvrige bestemmelser i databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og retshåndhævelsesloven, herunder de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens artikel 5 og retshåndhævelseslovens § 4, også iagttages, når der behandles personoplysninger i medfør af den foreslåede bestemmelse. Det bemærkes i øvrigt, at i det omfang tv-overvågningsmateriale er omfattet af tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 1, så vil den foreslåede bestemmelse i § 2 udgøre lovgrundlaget som omhandlet i tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 1, nr. 2.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at kunne medføre begrænsede merudgifter på Justitsministeriets område, som kan håndteres inden for de eksisterende økonomiske rammer.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Pligten til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Den Uafhængige Politiklagemyndighed vurderes i vist omfang at medføre positive konsekvenser for borgerne. Dette skal ses i lyset af, at Politiklagemyndigheden i dag som udgangspunkt ikke oplever problemer med at få udleveret tv-overvågningsmateriale fra juridiske personer mv. Det vurderes ikke desto mindre, at en lovfæstet pligt vil smidiggøre behandlingen af adfærdsklagesager, hvilket samlet set vurderes at styrke den enkelte borgers retssikkerhed.

Det vurderes at have begrænset negative administrative konsekvenser for borgerne, at politiet med lovforslaget vil få adgang til boliger mv. uden retskendelse.

Lovforslaget vurderes derudover ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. marts 2025 til den 11. april 2025 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Amnesty International, Copenhagen Business School (CBS) – CBS LAW, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Veteraner, Danske Advokater, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, DI, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Foreningen af Offentlige Anklagere, Fængselsforbundet, Gadejuristen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Politiet og Anklagemyndigheden, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Kommunernes Landsforening (KL), Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Samtlige byretter, Syddansk Universitet – Juridisk Institut, Sø- og Handelsretten, Vestre Landsret, Østre Landsret, Aalborg Universitet – Juridisk Institut og Aarhus Universitet – Juridisk Institut.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslagets del om pligt til at udlevere tv-overvågningsmateriale til Den Uafhængige Politiklagemyndighed vurderes i begrænset omfang at medføre positive konsekvenser for borgerne.	Lovforslagets del om, at politiet kan foretage visse indgreb uden retskendelse vurderes at have begrænset negative konsekvenser for borgerne.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der er efter gældende ret ikke en udtrykkelig hjemmel til, at politiet må inddrage et pas fra personer, der har mistet deres danske statsborgerskab, eller hvor passet uretmæssigt er udstedt til personer, der ikke er danske statsborgere.

Det foreslås i pasloven at indsætte et nyt *stk. 2* i § 2, hvorefter politiet kan inddrage et allerede udstedt pas, når grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvis passet er uretmæssigt udstedt.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at der vil være en udtrykkelig hjemmel for politiet til at inddrage pas fra personer, som ikke længere er danske statsborgere, eller som aldrig har været danske statsborgere. Med bestemmelsen vil det være muligt for politiet at inddrage pas fra personer, som har fået frakendt deres indfødsret ved dom efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1 eller stk. 2, eller § 8 B, stk. 1. Derudover vil politiet få mulighed for at inddrage pas fra personer, som administrativt har fået frataget deres indfødsret efter § 8 B, stk. 3, i indfødsretsloven, har fortabt deres indfødsret i medfør af § 8, stk. 1, i indfødsretsloven, eller hvor personen har løst sig fra sit danske statsborgerskab, jf. indfødsretslovens § 9.

Den foreslåede bestemmelse vil også betyde, at politiet får hjemmel til at inddrage pas fra personer, hvor passet er uretmæssigt udstedt. Dette vil eksempelvis omfatte tilfælde, hvor en person fremgår af lov om indfødsrets meddelelse og har fået udstedt et dansk pas, men hvor personen alligevel ikke opfylder betingelserne for at opnå indfødsret. Personen har således ikke fået dansk indfødsret, og det udstedte pas vil være ugyldigt (nullitet). Den foreslåede bestemmelse vil også kunne omfatte de tilfælde, hvor et pas ved en fejl er blevet udstedt til en person, hvor der ikke er hjemmel til at udstede passet, som ikke har dansk statsborgerskab.

Det vil være politiet, der i de konkrete tilfælde tager stilling til, om og under anvendelse af hvilke beføjelser et pas skal fysisk inddrages og spærres i politiets registre.

Inddragelse af pas efter paslovens § 2, stk. 2, vil ikke udgøre en selvstændig forvaltningsretlig afgørelse og vil derfor ikke være omfattet af forvaltningslovens regler herom. Politiets adgang til at inddrage pas efter den foreslåede bestemmelse vil være et accessorium til f.eks. en dom om frakendelse af indfødsret eller en afgørelse om fratagelse eller fortabelse af indfødsret.

Når pas inddrages efter den foreslåede bestemmelse, vil politiet kunne opdatere oplysninger om, at passet er inddraget i De Centrale Systemer, som også vil fremgå af Det Centrale Pasregister, samt opdatere oplysninger i relevante databaser,

herunder SIS II og Interpols database. Derudover vil politiet fysisk kunne inddrage pas efter den foreslåede bestemmelse.

Klager over politiets dispositioner efter de foreslåede bestemmelser, herunder klager over politipersonales adfærd, følger de almindelige regler herfor.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af paslovens § 2 b, stk. 1, at politiet kan meddele en person, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget, jf. § 2, stk. 1, nr. 4, forbud mod at udrejse i det tidsrum, der er fastsat efter § 2, stk. 2. Det følger af paslovens § 2, stk. 2, at politiet skal fastsætte en frist, der ikke kan overstige 3 år, for afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 4, og en frist, der ikke kan overstige 1 år, for afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 5 og 6. For afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 7, skal politiet fastsætte en frist, der ikke overstiger 5 år. Fristen kan i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 4-7, forlænges med indtil 1 år ad gangen. Dog kan afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 5 og 6, kun gælde, indtil barnet fylder 18 år.

Det foreslås at ændre henvisningen i paslovens § 2 b, stk. 1, således at der henvises til paslovens § 2, stk. 3. Den foreslåede ændring er en konsekvensrettelse som følge af forslagens § 1, nr. 1, hvor den nugældende § 2, stk. 2, rykkes til § 2, stk. 3.

Til nr. 3

Der er efter gældende ret ikke en udtrykkelig hjemmel til, at politiet må foretage indgreb overfor personer for at håndhæve en afgørelse om at inddrage den pågældendes pas efter paslovens § 2, stk. 1, og en beslutning efter paslovens § 2, stk. 2 om at inddrage passet.

Det foreslås at indsætte paslovens § 2 d, stk. 1, hvorefter politiet har, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage en persons pas efter § 2, stk. 1 eller 2, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande.

Derudover foreslås det at indsætte paslovens § 2 d, stk. 2, hvorefter indgreb som nævnt i paslovens § 2 d, stk. 1, også kan foretages overfor de nærmeste til et barn under 18 år, der har fået inddraget sit pas efter § 2, stk. 1, nr. 5 og 6.

Den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 d vil indebære, at politiet må foretage visse tvangsindgreb overfor personer, der har fået inddraget deres pas efter paslovens § 2, stk. 1, eller den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 1, samt mod de nærmeste til et barn under 18 år, der

har fået inddraget sit pas efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5 og 6. Begrebet "nærmeste" skal forstås i overensstemmelse med retsplejelovens § 171 og er f.eks. slægtninge i lige linje, søskende og efter omstændighederne fjernere slægtninge.

Efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 d, stk. 1, vil det være muligt for politiet uden retskendelse at få adgang bolig, lokaliteter og transportmidler, som anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas efter § 2, stk. 1 eller 2. Ved bolig forstås private lokaliteter, som anvendes til beboelse. Ved lokaliteter forstås lokaler og bygninger, der ikke anvendes til beboelse, som ikke er frit tilgængelige for politiet. Ved transportmidler forstås bl.a. biler, knallerter, motorcykler og cykler. I de tilfælde hvor en person har fået inddraget sit pas efter § 2, stk. 1 eller 2, vil politiet kunne besigtige en persons ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande. Ved genstande forstås bl.a. tasker, kufferter el.lign., som kan være skjulested for pas. Det er en betingelse, at boligen, lokaliteten eller transportmidlet anvendes af den pågældende person. Ved anvendes forstås, at den pågældende person tager ophold på stedet og f.eks. overnatter det pågældende sted. Det vil også omfatte lokaliteter, hvor den pågældende person har en særlig adgang til, f.eks. at personen er ejer af lokaliteten eller arbejder et sted. Ved anvendelse af transportmidler forstås, at den pågældende person enten befinder sig i transportmidlet, når politiet retter henvendelse til pågældende, at politiet har visshed om, at den pågældende person har været i transportmidlet, eller at den pågældende person er anført i registre som ejer eller bruger af transportmidlet.

Derudover vil den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 d, stk. 2, betyde, at politiet til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse har adgang til bolig, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af de nærmeste til et barn under 18 år, der har fået inddraget sit pas efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 5 og 6. Politiet vil også kunne besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande.

Indgrebet skal skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter paslovens § 2, stk. 1 eller 2, og politiet skal have grund til at antage, at passet befinder sig der, hvor de vil foretage indgreb.

Betingelsen om, at det skal skønnes nødvendigt, vil i almindelighed være opfyldt, hvis den pågældende, der har fået inddraget et pas efter paslovens § 2, stk. 1 eller 2, er blevet bedt af myndighederne om at aflevere passet, men ikke har imødekommet denne anmodning. I de tilfælde, hvor pasindehaveren har anmodet myndighederne om fristudsættelse for aflevering af passet, eller hvor det ikke har været muligt for myndighederne at sende en anmodning om aflevering af passet, vil betingelsen som udgangspunkt ikke være opfyldt. Det er ikke en forudsætning, at myndighederne har fået bekræftelse fra pasindehaveren på, at pasindehaveren har modtaget anmodningen fra myndighederne. Der kan også være tilfælde, hvor årsagen til, at der er truffet afgørelse om at inddrage passet, nødvendiggør at passet inddrages fysisk

ved tvangsindgreb uden forudgående besked om, at passet skal indleveres, f.eks. ved håndhævelse af en afgørelse efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 4. Det vil f.eks. også kunne skønnes nødvendigt, hvis politiet vurderer, at barnets familie ikke vil aflevere passet frivilligt.

Hvorvidt politiet har grund til at antage, at passet befinder sig der, hvor de vil foretage indgreb, beror på en konkret vurdering. Det vil i almindelighed være opfyldt, hvis der er tale om den pågældendes bolig, herunder leje- eller ejerbolig, eller der er tale om lokaler, som den pågældende enten ejer, lejer eller har fast adgang til.

Der er tale om et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, hvorfor reglerne om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindgreb og forholdet til strafferetsplejen i retssikkerhedsloven finder anvendelse.

Retssikkerhedslovens regler medfører, at såfremt politiet med rimelig grund mistænker en person for at have begået en strafbar lovovertrædelse, kan tvangsindgreb over for den mistænkte med henblik på at tilvejebringe oplysninger om det eller de forhold, som mistanken omfatter, alene gennemføres efter reglerne i retsplejeloven om strafferetsplejen, jf. § 9, stk. 1, i retssikkerhedsloven.

Når politiet vil foretage en husundersøgelse efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, skal reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 2 og 3 iagttages. Det følger bl.a. af kapitel 2 i retssikkerhedsloven, at indgrebet skal være proportionalt efter § 2 i retssikkerhedsloven, og at parten for tvangsindgrebet som udgangspunkt skal underrettes om beslutningen, jf. § 5, stk. 1, i retssikkerhedsloven.

Retssikkerhedslovens § 2 indebærer bl.a., at husundersøgelse kun anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet. Det kan eksempelvis overvejes af politiet, om det i den konkrete situation vil være formålstjenligt skriftligt at påminde personen om pligten til at aflevere passet, før der iværksættes en husundersøgelse. En sådan påmindelse vil også kunne foretages af anden myndighed, f.eks. i forbindelse med en orientering om, at et udstedt pas er en nullitet.

Udgangspunktet efter § 5, stk. 2, i retssikkerhedsloven er, at underretning skal ske skriftligt senest 14 dage, inden tvangsindgrebet gennemføres, og skal indeholde en række bestemte oplysninger. Kravet om underretning forud for tvangsindgrebet kan helt eller delvis fraviges, hvis øjemedet med tvangsindgrebet gennemførelse ville forspildes, hvis forudgående underretning skulle gives, jf. § 5, stk. 4, nr. 1, i retssikkerhedsloven. Det fremgår af bemærkningerne i Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 3088, at bestemmelsen bl.a. sigter til kontrolbesøg, som en myndighed foretager på områder, hvor det generelt må antages, at øjemedet med kontrollen ville blive forspildt, såfremt den pågældende borger eller virksomhed var »advaret« forinden. Det fremgår også af bemærkningerne i Folketingstidende 2003-04,

tillæg A, side 3089, at i tilfælde, hvor tvangsindgrebet ikke foretages som led i kontrol- eller tilsynsvirksomhed, kan der efter en nærmere vurdering af den enkelte sags omstændigheder være risiko for, at øjemedet med tvangsindgreb ville blive forspildt, såfremt der skete forudgående varsling. Som eksempel nævnes der sager, hvor tvangsindgrebet sker som led i fuldbyrdelsen af en afgørelse, f.eks. hvor kommunen i forbindelse med fuldbyrdelsen af en afgørelse om tvangsfjernelse af et barn søger efter barnet i forældremyndighedsindehaverens bolig.

Når politiet iværksætter en husundersøgelse efter den foreslåede bestemmelse i paslovens § 2 d, vil politiet konkret skulle vurdere, om og hvordan den pågældende skal underrettes om beslutningen, jf. § 5 i retssikkerhedsloven.

Det er Justitsministeriets vurdering, at øjemedet med gennemførelse af tvangsindgreb efter de foreslåede bestemmelser i mange tilfælde ville forspildes, hvis der skulle gives forudgående underretning efter retssikkerhedslovens § 5, stk. 2, om en husundersøgelse efter i paslovens § 2 d, når politiet har truffet afgørelse om at inddrage pas efter paslovens § 2, stk. 1 og stk. 2. I den forbindelse lægges der vægt på, at flere af de oplistede tilfælde i paslovens § 2, stk. 1, omhandler, at politiet vil forhindre, at den pågældende rejser ud af landet, f.eks. fordi der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden. Det må i et sådan tilfælde forventes, at den pågældende vil skaffe sig af med passet eller rejse ud af landet inden, hvis den pågældende på forhånd bliver underrettet om, at politiet på et nærmere bestemt tidspunkt vil foretage en husundersøgelse.

Klager over politiets dispositioner efter de foreslåede bestemmelser, herunder klager over politipersonales adfærd, følger de almindelige regler herfor.

Til nr. 4

Det følger af paslovens § 4 a, stk. 1, at der betales et gebyr for udstedelse af pas, jf. stk. 2-6, og at der betales et gebyr for optagelse af digitalt fingeraftryk i forbindelse med udstedelse af pas, jf. § 4 b.

Det foreslås at ændre ordet ”gebyr” til ”afgift”.

Den foreslåede ændring er af sproglig karakter og har ikke indholdsmæssige konsekvenser. Ændringen har således til formål at præcisere, at betalingen for udstedelse af pas efter § 4 a har karakter af en afgift. Ligeledes bør betalingen for optagelse af digitalt fingeraftryk i § 4 b også betegnes som en afgift.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1, 2.2.2 og 2.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af paslovens § 4 a, stk. 6, at stk. 1-5 også gælder ved ombytning af pas, udstedelse af ekstra pas og udstedelse af nyt pas i gyldighedsperioden. Dog udstedes nyt pas uden betaling, hvis et pas på grund af forhold, der må tilregnes den pasudstedende myndighed, lider af væsentlige mangler. Ligeledes udstedes nyt pas uden betaling, når der i medfør af § 2, stk. 3, udstedes et provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter § 2, stk. 1, nr. 5 og 6.

Det foreslås at ændre henvisningen i paslovens § 4 a, stk. 6, således at der henvises til paslovens § 2, stk. 4. Den foreslåede ændring er en konsekvensrettelse som følge af forslagens § 1, nr. 1.

Til nr. 6

Det følger af paslovens § 4 b, stk. 1, at for optagelse af digitalt fingeraftryk i forbindelse med udstedelse af pas betales 25 kr.

Det foreslås at ændre bestemmelsen, så det fremgår af *stk. 1*, at for optagelse af digitalt fingeraftryk i forbindelse med udstedelse af pas betales 32 kr.

Dermed vil beløbet blive opdateret til 2025-niveau.

Til nr. 7

Det følger af paslovens § 4 b, stk. 2, at gebyret efter stk. 1 pris- og lønreguleres en gang årligt den 1. januar med den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks. Det herefter fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb. Justitsministeren bekendtgør hvert år, hvilken regulering der skal finde sted.

Det foreslås at nyaffatte *stk. 2*, således at det fremgår, at beløbet i stk. 1 er angivet i 2025-niveau. Derudover skal beløbet pris- og lønreguleres fra og med 2025 én gang årligt den 1. januar med den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks. Det herefter fremkomne beløb skal afrundes til nærmeste kronebeløb. Beløbet skal årligt offentliggøres på hjemmesiden borger.dk.

Det foreslåede i § 1, nr. 6 og 7, vil i vid udstrækning videreføre de gældende regler, hvorefter gebyret for optagelse af digitalt fingeraftryk også pris- og lønreguleres én gang årligt. Som noget nyt vil det foreslåede medføre, at gebyrets størrelse efter den årlige pris- og lønregulering ikke længere vil skulle bekendtgøres af justitsministeren. Med det foreslåede vil beløbet blive offentliggjort og opdateret årligt på www.borger.dk.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af retsplejelovens § 1019 c, stk. 1, at Politiklagemyndigheden undersøger adfærdsklager og sørger for, at alt

relevant materiale tilvejebringes. Politiet og anklagemyndigheden stiller det materiale og de oplysninger til rådighed, som Politiklagemyndigheden anmoder om. Politiklagemyndigheden kan indhente oplysninger fra klageren, indklagede og andre.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 1019 c, stk. 2, hvorefter juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder på anmodning fra Politiklagemyndigheden skal stille tv-overvågningsmateriale til rådighed.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte enhver juridisk person, herunder selskaber, foreninger, fonde, kommuner og statslige myndigheder, samt enkeltmandsvirksomheder.

Det forudsættes, at anmodningen skal være skriftlig og indeholde en beskrivelse af, hvilket tv-overvågningsmateriale der ønskes udleveret.

Ved tv-overvågningsmateriale skal forstås vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat i overensstemmelse med definitionsbestemmelsen i tv-overvågningslovens § 1, stk. 2. Andre former for videomateriale såsom optagelser fra mobiltelefoner og lignende vil typisk ikke være omfattet af den foreslåede ordning, medmindre det undtagelsesvist måtte være omfattet af definitionen ovenfor.

Efter den foreslåede bestemmelse vil juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder skulle videregive tv-overvågningsmateriale til Politiklagemyndigheden. Dette kan være ved elektronisk at overføre materialet til Politiklagemyndigheden eller ved at overlevere materialet fysisk til Politiklagemyndigheden, f.eks. ved at stille en kopi til rådighed. Det vil ikke være tilstrækkeligt kun at give Politiklagemyndigheden adgang til at gennemse materialet hos den juridiske person eller enkeltmandsvirksomheden.

Politiklagemyndigheden skal skriftlig anmode om tv-overvågningsmateriale fra den juridiske person eller enkeltmandsvirksomheden. Det skal fremgå af den skriftlige anmodning, at der gælder en strafbelagt pligt til at udlevere tv-overvågningsmaterialet, og der skal samtidig fastsættes en frist for at levere materialet til Politiklagemyndigheden. Ved fastsættelse af fristen skal der tages hensyn til omfanget af tv-overvågningsmaterialet og øvrige omstændigheder ved den konkrete anmodning. Såfremt den juridiske person eller enkeltmandsvirksomheden gør opmærksom på undskyldelige forhold for, hvorfor fristen ikke kan nås, eller gør forhold omfattet af retsplejelovens § 1019 c, stk. 3, gældende, så vil Politiklagemyndigheden kunne beslutte at udskyde fristen for at udlevere tv-overvågningsmaterialet eller trække anmodningen tilbage.

Det foreslås derudover med *stk. 3*, at en juridisk person og enkeltmandsvirksomheder ikke har pligt til at stille tv-overvågningsmateriale til rådighed, såfremt der derved vil fremkomme oplysninger om forhold, som vil udsætte den juridiske person for straf. Der gælder allerede et forbud

mod selvinkriminering efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der indsættes et forbud mod selvinkriminering for de juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder, der bliver pålagt at udlevere tv-overvågningsmateriale efter stk. 1, jf. i øvrigt retssikkerhedslovens § 10. Den foreslåede bestemmelse vil skulle forstås i overensstemmelse med retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1. Et eksempel på en situation, hvor der ikke er pligt til at afgive oplysninger til Politiklagemyndigheden vil være, hvor en juridisk person eller en enkeltmandsvirksomhed er blevet pålagt at udlevere tv-overvågningsmateriale, men tv-overvågningsmaterialet vil vise, at det optages i strid med reglerne i tv-overvågningsloven. I sådanne tilfælde vil en juridisk person eller en enkeltmandsvirksomhed ikke have pligt til at stille tv-overvågningsmateriale til rådighed. Dette vil være i lighed med reglerne om edition i retsplejelovens § 804, stk. 4.

Det foreslås endvidere med *stk. 4*, at overtrædelse af stk. 2 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Retten kan således idømme en juridisk person eller en enkeltmandsvirksomhed bøde, såfremt den pågældende ikke efterkommer en anmodning fra Politiklagemyndigheden efter stk. 2, og undtagelsen i stk. 3 ikke gør sig gældende.

Der kan straffes efter bestemmelsen, hvis en juridisk person eller enkeltmandsvirksomhed – på trods af, at Politiklagemyndigheden fremsætter en skriftlig anmodning herom, hvor der fastsættes en frist for udlevering af materialet, og hvor det fremgår, at der gælder en straffelagt pligt til at udlevere tv-overvågningsmaterialet – ikke udleverer materialet. Ved fastsættelse af fristen skal der tages hensyn til

omfanget af tv-overvågningsmaterialet og øvrige omstændigheder ved den konkrete anmodning. Såfremt den juridiske person eller enkeltmandsvirksomheden gør opmærksom på undskyldelige forhold for, hvorfor fristen ikke kan nås, eller gør forhold omfattet af retsplejelovens § 1019 c, stk. 3, gældende, så vil Politiklagemyndigheden kunne beslutte at udskyde fristen for at udlevere tv-overvågningsmaterialet eller trække anmodningen tilbage. I så fald vil bestemmelsen ikke være overtrådt.

At tv-overvågningsmateriale ikke er stillet til rådighed for Politiklagemyndigheden vil betyde, at oplysningerne ikke foreligger hos Politiklagemyndigheden, dvs. at Politiklagemyndigheden ikke har modtaget tv-overvågningsmaterialet f.eks. via e-mail eller pr. post.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3.1 og 2.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Til § 4

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det foreslås, at lovens § 1 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

De foreslåede ændringer af retsplejeloven vil således ikke finde anvendelse på hverken Færøerne eller Grønland, da Færøerne og Grønland har egne retsplejelove.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2. ---

Stk. 1 ---

Stk. 2. Politiet skal fastsætte en frist, der ikke kan overstige 3 år, for afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 4, og en frist, der ikke kan overstige 1 år, for afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 5 og 6. For afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 7, skal politiet fastsætte en frist, der ikke overstiger 5 år. Fristen kan i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, nr. 4-7, forlænges med indtil 1 år ad gangen. Dog kan afgørelser truffet efter stk. 1, nr. 5 og 6, kun gælde, indtil barnet fylder 18 år.

Stk. 3-5. ---

§ 2 b. Politiet kan meddele en person, hvem pas er nægtet, eller hvis pas er inddraget, jf. § 2, stk. 1, nr. 4, forbud mod at udrejse i det tidsrum, der er fastsat efter § 2, stk. 2.

Stk. 2-4. ---

§ 4 a. For udstedelse af pas betales et gebyr, jf. stk. 2-6. For optagelse af digitalt fingeraftryk i forbindelse med udstedelse af pas betales et gebyr, jf. § 4 b.

Stk. 2-6

§ 4 a.

Stk. 1-5

Stk. 6. Stk. 1-5 gælder også ved ombytning af pas, udstedelse af ekstra pas og udstedelse af nyt pas i gyldighedsperioden. Dog udstedes nyt pas uden betaling, hvis et pas på grund af forhold, der må tilregnes den pasudstedende myn-

§ 1

I lov om pas til danske statsborgere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 76 af 19. januar 2017, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 167 af 29. februar 2020, § 2 i lov nr. 415 af 13. marts 2021, lov nr. 2603 af 28. december 2021 og senest ved § 3 i lov nr. 226 af 15. februar 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Politiet kan endvidere inddrage et allerede udstedt pas, når grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvis passet er uretmæssigt udstedt.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

2. I § 2 b, stk. 1, ændres »§ 2, stk. 2.« til: »§ 2, stk. 3.«

3. Efter § 2 c indsættes:

»§ 2 d. Politiet har, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter § 2, stk. 1 eller 2, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage et indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande.

Stk. 2. Indgrebet, som nævnt i stk. 1, kan også foretages overfor de nærmeste til et barn under 18 år, der har fået inddraget sit pas efter § 2, stk. 1, nr. 5 og 6.«

4. I § 4 a, stk. 1, ændres »et gebyr« til: »en afgift«.

5. I § 4 a, stk. 6, ændres »§ 2, stk. 3.« til: »§ 2, stk. 4.«

dighed, lider af væsentlige mangler. Ligeledes udstedes nyt pas uden betaling, når der i medfør af § 2, stk. 3, udstedes et provisorisk pas til en person, over for hvem der er truffet afgørelse efter § 2, stk. 1, nr. 5 og 6.

§ 4 b. For optagelse af digitalt i forbindelse med udstedelse af pas betales 25 kr.

Stk. 2. ----

§ 4 b.

Stk. 1. ---

Stk. 2. Gebyret efter stk. 1 pris- og lønreguleres en gang årligt den 1. januar med den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks. Det herefter fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb. Justitsministeren bekendtgør hvert år, hvilken regulering der skal finde sted.

§ 4 c.

Stk. 1. Kan et gyldigt eller udløbet pas tilhørende pasansøgeren ikke fremvises ved ansøgning, eller fremvises passet i ødelagt stand i forbindelse med ansøgning om fornyelse af pas eller udstedelse af nyt pas i gyldighedsperioden, fordobles de efter § 4 a, stk. 2-5 og stk. 6, 1. pkt., og § 4 b, stk. 1, gældende gebyrer for udstedelse af pas.

Stk. 2. For udstedelse af pas ved de danske diplomatiske og konsulære repræsentationer skal alle ansøgere i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, betale et beløb, der svarer til en fordobling af de gebyrer, der er nævnt i § 4 a, stk. 2, og § 4 b, stk. 1.

6. I § 4 b, *stk. 1*, ændres »25 kr.« til: »32 kr.«.

7. § 4 b, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Beløbet i stk. 1 er angivet i 2025-niveau. Beløbet pris- og lønreguleres fra og med 2025 én gang årligt den 1. januar med den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks. Det herefter fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb. Beløbet offentliggøres årligt.«

8. I § 4 c, *stk. 1* og 2, ændres »gebyrer« til: »afgifter«.

§ 2

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 5. november 2024 som ændret senest ved § 8 i lov nr. 1687 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 1019 c indsættes som *stk. 2-4*:

»*Stk. 2.* Juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder skal efter anmodning fra Politiklagemyndigheden stille tv-overvågningsmateriale til rådighed, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Juridiske personer og enkeltmandsvirksomheder har ikke pligt til at stille tv-overvågningsmateriale til rådighed, såfremt der derved vil fremkomme oplysninger om forhold, som ville udsætte den juridiske person for straf.

Stk. 4. Overtrædelse af stk. 2 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.